

k nahradeniu súhlasu otca s presťahovaním maloletej sťažovateľky a so zmenou jej bydliska na adresu [REDAKOVANÉ]. Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru o splnení podmienky, aby sa miestne príslušným (zákonným) súdom stal mestský súd, v ktorého obvode má maloletá aktuálne bydlisko. V rozhodnutí uviedol, že „v záujme maloletého dieťaťa zároveň je, aby o jeho pomeroch rozhodoval súd, ktorý má o nich najlepšie znalosti a ktorý bude môcť lepšie posúdiť pomery maloletého dieťaťa aj s prihliadnutím na príslušnosť orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Keďže maloletá so svojou matkou v súčasnosti žijú a majú zákonným spôsobom určené trvalé bydlisko v obvode Mestského súdu Bratislava II, záujme maloletej, aby vo veci ďalej konal a rozhodol Mestský súd Bratislava II.“. V rozhodnutí poukázal na to, že totožného rozhodnutia sa domáhala aj matka podaním z 2. septembra 2025.

3. Mestský súd vyslovil nesúhlas s prenesením príslušnosti a vec predložil nadriadenému súdu na rozhodnutie podľa § 112 ods. 2 CMP, konštatujúc, že aj napriek tomu, že okresný súd mal možnosť už skôr (6/2025) postupovať podľa § 112 ods. 2 CMP a preniesť svoju príslušnosť na mestský súd, svoju príslušnosť na konanie si „ponechal“ a vo veci ďalej konal.

4. Krajský súd v Trnave ako nadriadený súd uznesením sp. zn. 15Ncp/30/2025 z 29. októbra 2025 vyslovil dôvodnosť nesúhlasu mestského súdu s prenesením príslušnosti na prejednanie návrhu v konaní o úpravu práv a povinností k maloletej sťažovateľke.

5. V zmysle § 43 ods. 2 CSP predmetné napadnuté rozhodnutie nie je možné napadnúť opravnými prostriedkami, a to ani dovolaním, a preto podľa sťažovateľiek neudržateľné názory krajského súdu je možné zmeniť len podaním ústavnej sťažnosti.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

6. Na základe právoplatného rozhodnutia okresného súdu, ktorým nahradil súhlas otca so zmenou bydliska maloletej, sa maloletá sťažovateľka s matkou, ktorej bola maloletá zverená do výlučnej osobnej starostlivosti, zdržiava už 2 roky v meste Bratislava.

7. Nie je preto prípustné, udržateľné, ak napadnuté uznesenie ustalaťuje pojem „v záujme maloletého dieťaťa“ tak, že okresný súd má mať údajne najlepšie znalosti o pomeroch maloletej sťažovateľky. Pravdou je, že okresný súd už minimálne 2 roky nemá žiadne vedomosti o pomeroch maloletej. Vzhľadom na vzdialenosť medzi oboma súdmi (viac ako 170 km) nie je zrejmé, akými obťažnými úkonmi či dožiadaniami má okresný súd zisťovať pomery maloletej mimo svojho obvodu.

8. Z § 112 ods. 2 CMP možno vyvodit' tri podmienky, ktoré zákon vyžaduje na prenesenie miestnej príslušnosti a ktoré musia byť kumulatívne splnené, a to (i) zmena okolností, podľa ktorých sa posudzovala miestna príslušnosť, (ii) k tejto zmene došlo zákonným spôsobom a (iii) vyžaduje to záujem maloletého dieťaťa.

9. Okresný súd považoval za preukázané, že bydlisko dieťaťa sa zmenilo zákonným spôsobom, a teda je splnená podmienka, aby sa miestne príslušným (zákonným) súdom stal súd, v ktorého obvode má dieťa aktuálne bydlisko.

10. Podľa názoru sťažovateľiek v záujme maloletej sťažovateľky je, aby o jej pomeroch rozhodoval súd, ktorý má najlepšie znalosti o pomeroch a ktorý bude môcť lepšie posúdiť pomery maloletého dieťaťa aj s prihliadnutím na príslušnosť orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Maloletá so svojou matkou v súčasnosti žijú a majú zákonným spôsobom určené trvalé bydlisko v obvode mestského súdu, preto je v záujme maloletej, aby vo veci ďalej konal a rozhodol tento súd, čoho sa domáha aj sťažovateľka 1.

11. Sťažovateľky poukazujú na prijatý Všeobecný komentár č. 14 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho alebo jej najlepšieho záujmu vydaný Výborom OSN pre práva dieťaťa, v ktorom poukazuje na čl. 3 ods. 1 dohovoru, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.

12. Vo vzťahu k už uvedeným skutočnostiam sťažovateľky uvádzajú, že konajúci súd je viazaný nielen vnútroštátnymi predpismi, ale aj medzinárodnými zmluvami, ktoré Slovenská republika ratifikovala. V tomto prípade sa však krajský súd odklonil nielen od právnej úpravy, ale aj medzinárodných zmlúv, ktoré obsiahne upravujú práve najlepší záujem dieťaťa. Naopak, okresný súd vecne správne konštatoval potrebu prenesenia miestnej príslušnosti na mestský súd aj s ohľadom na najlepší záujem sťažovateľky 2.

13. Sťažovateľky považujú právne závery krajského súdu za absurdné, nelogické, právne neudržateľné a neakceptovateľné, keďže z už uvedených skutočností jednoznačne vyplýva skutkový a právny záver, že práve mestský súd, v ktorého obvode sa maloletá zdržiava, má vytvorené všetky podmienky na zistenie pomerov maloletej vrátane výsluchu maloletej, zisteniu jej záujmov, aktivít či návštevy domácnosti, a preto jediným vecne a miestne príslušným súdom je mestský súd. Otázka začatia konania na okresnom súde pred viac ako 4 rokmi nemôže byť kritériom, aby tento súd konanie dokončil, keďže jediným kritériom podstatným pre tento typ konaní je alebo by malo byť sledovanie najlepšieho záujmu maloletej a určenia súdu, ktorý má najlepšie a najefektívnejšie možnosti zistiť aktuálne pomery maloletej a rozhodnúť o návrhu. Uvedené odporuje potrebe maloletej cestovať viac ako 170 km.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu, ktorým právoplatne rozhodol o dôvodnosti nesúhlasu mestského súdu s prenesením miestnej príslušnosti z okresného súdu, ktorý v roku 2022 začal konanie o zmenu úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletej sťažovateľke, na mestský súd, v ktorého obvode majú obe sťažovateľky trvalý pobyt. Sťažovateľky napadnutému uzneseniu vyčítajú arbitrárnosť, pretože napadnuté rozhodnutie nie je založené na zohľadnení najlepšieho záujmu maloletej sťažovateľky, ktorá už 2 roky žije v Bratislave, pričom k zmene jej bydliska došlo zákonným spôsobom.

15. V kontexte predostretej sťažnostnej argumentácie ústavný súd v prvom rade poukazuje na zmysel a účel princípu subsidiarity vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý spočíva v tom,

že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019)].

16. Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí je zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03).

17. Aj keď z príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku (ani Civilného mimosporového poriadku) nevyplýva pre sporovú stranu možnosť domáhať sa ochrany svojich práv priamo v spojitosti s postúpením veci príslušnému súdu, námietka nesprávne obsadeného súdu (v širšom, ústavnokonformnom chápaní je tak potrebné ponímať aj súd, ktorému bolo zabránené preniesť svoju príslušnosť na iný súd napriek naplneniu zákonných kritérií podmieňujúcich taký postup) môže byť vznesená v budúcnosti v rámci opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu. Také prostriedky Civilný sporový poriadok ustanovuje s cieľom odstránenia zásadných procesných pochybení v postupe všeobecných súdov v rámci preskúmavania meritórnych rozhodnutí, v konečnom dôsledku využitím dovolania podľa § 420 písm. e) CSP (dôvod prípustnosti dovolania, podľa ktorého možno v dovolaní proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí namietat', že rozhodoval nesprávne obsadený súd).

18. Je neprípustné, aby sa ústavný súd vyjadroval a zaujímal stanovisko k parciálnym právnym otázkam skôr, než sa k týmto vyjadria a svoju rozhodovaciu právomoc uplatnia všeobecné súdy v rámci opravných právnych prostriedkov (výsledková spravodlivosť ako základný atribút konania o ústavnej sťažnosti, teda subsidiarita právomoci ústavného súdu chronicky zdôrazňovaná v jeho judikatúre).

19. Skutočnosť, že sťažovateľky budú mať k dispozícii na ochranu označených práv opravné prostriedky v systéme všeobecného súdnictva, zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľiek bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ich ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

21. Nad rámec prijatých právnych záverov ústavný súd dodáva, že napadnuté uznesenie sa z hľadiska posúdenia jeho ústavnej udržateľnosti (čo je kritériom rozhodovania ústavného súdu) nejaví ako neudržateľné. Kritériom rozhodovania všeobecných súdov však nie je len ústavnosť (ústavná udržateľnosť ako kategória presahujúca polemiku na úrovni zákona a skutkového stavu), ale aj zákonnosť v jej primárnom ponímaní, čo nevylučuje, že po meritórnom posúdení skutkových okolností danej veci budú prijaté právne závery krajského súdu v napadnutom uznesení vyhodnotené ako nesprávne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2026

Libor Duľa
predseda senátu